

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Факультет української філології, культури і мистецтва
Кафедра української літератури, компаративістики і гринченкознавства

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор з науково-педагогічної
та навчальної роботи

Олександр ЖИЛЬЦОВ

2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ІСТОРІЇ ТЕКСТУ І ТЕКСТІВ

Змістовий модуль

Історико-літературна сюжетика

для студентів

спеціальностей	029 Інформаційна, бібліотечна та архівна справа 035 Філологія
спеціалізації	035.01 Українська мова та література
рівня вищої освіти	другого (магістерського)
освітньої програми	035/029.00.01 Біографістика і текстологія

Київ — 2024

Розробник:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Викладач:

Вірченко Тетяна Ігорівна, доктор філологічних наук, професор,
професор кафедри української літератури, компаративістики і грінченкознавства

Робочу програму розглянуто і затверджено на засіданні
кафебри української літератури, компаративістики і грінченкознавства
Протокол від 30 серпня 2024 р. №11

Завідувач кафедри української літератури
компаративістики і грінченкознавства

(Олена БРОВКО)

Робочу програму погоджено з гарантом освітньо-наукової програми
035/029.00.01 Біографістика і текстологія
29.08.2024 р.

Гарант освітньо-наукової програми _____

(Роман КОЗЛОВ)

Робочу програму перевірено
30.08.2024 р.

Заступник декана Факультету української філології,
культури і мистецтва з науково-методичної
та навчальної роботи

(Світлана ГОРОБЕЦЬ)

Пролонговано:

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____), «__» __ 20__ р., протокол № ____
підпис П.І.Б.

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Характеристика дисципліни за формами навчання
	денна
«Історії тексту і текстів»	
Вид дисципліни	обов'язкова
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Загальний обсяг кредитів/годин	4/ 120
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	4
Обсяг кредитів	4
Обсяг годин, зокрема:	120
Аудиторні	32
Модульний контроль	8
Семестровий контроль	30
Самостійна робота	50
Форма семестрового контролю	екзамен

Змістовий модуль «Історико-літературна сюжетика»	
Курс	2
Семестр	3
Кількість змістових модулів з розподілом	2
Обсяг кредитів	2
Обсяг годин, зокрема:	60
Аудиторні	16
Модульний контроль	4
Семестровий контроль	15
Самостійна робота	25
Форма семестрового контролю	екзамен

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ЗМІСТОВОГО МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета: сформувати здатність студентів реконструювати історію тексту крізь призму документів, а також реконструювати зміни в тексті в результаті творчих інтенцій автора.

Завдання модуля полягають у формуванні таких компетентностей:

ЗК-2 Здатність генерувати нові ідеї (креативність);

ЗК-3 Вміти виявляти, ставити та вирішувати проблеми;

ЗК-5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість проведення досліджень, бути критичним і самокритичним;

ФК-2 Здатність застосовувати технології та процедури аналітико-синтетичного опрацювання наукової інформації;

ФК-5 Здатність використовувати у фаховій діяльності поглиблені знання з біографістики, текстології, стратегій, моделей, стандартів і методів розвитку й адміністрування бібліотечних та архівних систем;

ФК-7 Здатність осмислювати літературу як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку українського і світового літературознавства;

ФК-8 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення біографістики і текстології;

ФК-9 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування біографічного, мовного, мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів;

ФК-10 Здатність вільно користуватися спеціальною технологією в обраній галузі дослідження;

ФК-11 Здатність інтерпретувати інформаційні та філологічні явища і процеси та формувати професійну світоглядну позицію;

ФК-12 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок, здатність планувати і проводити наукові дослідження, передусім у царині біографістики і текстології, презентувати їх результати професійній спільноті, захищати інтелектуальну власність на результати досліджень та інновацій;

3. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗА ЗМІСТОВИМ МОДУЛЕМ ДИСЦИПЛІНИ

Після опанування дисципліни студент має (РН-2, 4, 5, 9–14, 16, 17, 20, 21):

РН-2 Упевнено володіти державною мовою для реалізації письмової та усної комунікації та досягнення запланованого прагматичного результату, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; використовувати прикладні соціокомунікативні технології для ефективного спілкування на професійному, науковому і соціальному рівнях на засадах толерантності, діалогу і співробітництва; презентувати результати досліджень державною мовою;

РН-4 Володіти культурою мислення, вміти узагальнювати, аналізувати і синтезувати інформацію, зокрема наукову в діяльності, пов'язаній із її пошуком, накопиченням, зберіганням та використанням;

РН-5 Застосовувати сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в предметній області;

РН-9 Характеризувати, оцінювати і порівнювати теоретичні засади, історичні надбання і новітні досягнення біографістики і текстології;

РН-10 Збирати, систематизувати, інтерпретувати і науково аналізувати біографічний, мовний, мовленнєвий і літературний матеріал з урахуванням доцільних методологічних принципів, підходів і методів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних;

РН-11 Створювати, аналізувати, інтерпретувати і редагувати тексти різних стилів і жанрів;

РН-12 Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з біографістики і текстології для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог;

РН-13 Планувати, організовувати, здійснювати дослідження та/або інноваційні розробки, презентувати їх результати науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо;

РН-14 Дотримуватися правил академічної доброчесності;

РН-16 Застосовувати прикладне програмне забезпечення для вирішення наукових завдань на основі поєднання інтелектуальних здібностей людини з функціональними можливостями інформаційних систем;

РН-17 Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування;

РНУ-20 Створювати різні форми біографічного нарративу на основі критичного аналізу документів, пошуку, відновлення і аналізу фактів, реконструкції історичних сюжетів і мікросюжетів, реконструкції мовної особистості;

РНУ-21 Здійснювати текстологічні дослідження на основі критики тексту, аналізу документів, інтерпретації фактів видавничої історії.

4. СТРУКТУРА МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назви змістових модулів, тем	Ус ь о г о	Розподіл годин за видами робіт					
			Аудиторна					Са мо сті йн а
			Л е к ц ії	Сем інар и	П Р а к т и ч ні	Л а б о р а т .	І н д и в і д .	
Змістовий модуль 1. Історія текстів крізь призму документів								
	Моделі пізнання літературного твору. Читання: проєкція дослідника-текстолога	9	4				5	
	Історія роману Івана Чендея «Птахи полишають гнізда»	7		2			5	
	Творчість Остапа Вишні крізь призму розсекречених документів	9				4	5	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	27	4	2		4	15	
Змістовий модуль 2. Текст – творча інтенція автора – текст								
	Історія текстів Ольги Кобилянської	7		2			5	
	Ірина Вільде «Сестри Річинські»: видання 1958 та 1964 років	9				4	5	
	Модульний контроль	2						
	<i>Разом</i>	18		2		4	10	
	<i>Семестровий контроль</i>	15						
	<i>Усього</i>	60	4	4		8	25	

5. ПРОГРАМА МОДУЛЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1 ІСТОРІЯ ТЕКСТІВ КРІЗЬ ПРИЗМУ ДОКУМЕНТІВ

Тема 1. Моделі пізнання літературного твору. Читання: проєкція дослідника-текстолога

Дві моделі пізнання / розуміння сенсів літературного твору: через документи, зокрема розсекречені документи НКВД, та через зміну авторських інтенцій. Пізнавальні операції дослідника-текстолога і їхній результат. Розмежування читання літературного твору і пізнавання, яке відбувається при цьому читанні; пізнавання, яке корегується відповідно до залучення іншої вагомості інформації. Важливість отриманого досвіду для науки і суспільства.

Тема 2. Історія роману Івана Чендея «Птахи полишають гнізда».

Іван Чендей: переслідування за інакодумство, національну проблематику у творчості. Документи першого тому персональної справи І. Чендея № 18247, яка зберігається в Державному архіві Закарпатської області: листи та документи, у яких ідеться про «Птахи полишають гнізда»; рецепція твору критиками; щоденник І. Чендея.

Тема 3. Творчість Остапа Вишні крізь призму розсекречених документів
«Трагічна десятирічка» Остапа Вишні. Архівно-слідчі справи за 1933–1954 рр., табірний щоденник тощо.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2 ТЕКСТ – ТВОРЧА ІНТЕНЦІЯ АВТОРА – ТЕКСТ

Тема 4. Історія текстів Ольги Кобилянської

Ольга Кобилянська «Земля». Друга частина твору під назвою «Земля». «Нотатки до другої частини “Землі”». Реконструкція історії творення: значення автобіографій О. Кобилянської та листування письменниці з О. Маковеєм, Ф. Ржегоржем, П. Тодоровим, Лесею Українкою, В. Стефаніком та іншими сучасниками.

Тема 5. Ірина Вільде «Сестри Річинські»: видання 1958 та 1964 років

Публікації 1958 та 1964 років. Сенсові зміни: увиразнення соціальних, а не національних аспектів, підсилення ролі комуністів.

6. КОНТРОЛЬ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ

6.1. Система оцінювання навчальних досягнень студентів

Вид діяльності студента	Максимальна кількість балів за одиницю	Модуль 1		Модуль 2	
		к-ть одиниць	максимальна кількість балів	к-ть одиниць	максимальна кількість балів
Відвідування лекційних занять	1	2	2		
Відвідування семінарських занять	1	1	1	1	1
Робота на семінарському занятті	10	1	10	1	10
Відвідування лабораторних занять	1	2	2	2	2
Робота на лабораторному занятті	10	2	20	2	20
Виконання завдань для самостійної роботи	5	1	5	1	5
Виконання модульної роботи	25	1	25	1	25
<i>Разом</i>			65		63
Максимальна кількість балів: 128					
Розрахунок коефіцієнта: $128 : 30 = 4,26$					

6.2. Завдання для самостійної роботи та критерії їх оцінювання

Самостійна робота 1

1. Підготуйте презентацію методики дій дослідника-текстолога, який здійснює інтерпретацію художнього твору крізь призму документів. Узагальніть досвід роботи на лабораторних заняттях.

Самостійна робота 2

1. Підготуйте презентацію методики дій дослідника-текстолога, який здійснює інтерпретацію художнього твору крізь призму інтенцій автора. Узагальніть досвід роботи на лабораторних заняттях.

Вимоги до оформлення. Підготуйте презентацію та супровідний виступ.

Критерії оцінювання

1. Максимальна оцінка роботи — 5 балів. Оцінюватимуться повнота і ясність представлення.

2. Максимальна оцінка презентації-захисту — 25 балів (у якості модульного контролю). Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.3. Форми проведення модульного контролю та критерії оцінювання

Модульний контроль 1. Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу 1.

Критерії оцінювання. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

Модульний контроль 2. Презентуйте та захистіть свою самостійну роботу 2.

Критерії оцінювання. Максимальна оцінка — 25 балів. Оцінюватимуться продемонстровані риторичні навички, взаємодія з аудиторією, відповіді на питання.

6.4. Форми проведення семестрового контролю та критерії оцінювання

Підсумковий контроль здійснюється у формі іспиту.

Екзамен передбачає виконання двох завдань. Перше – зі змістового модуля «Лінгвістичні реконструкції». Друге – зі змістового модуля «Історико-літературна сюжетика». Кожне питання оцінюється в 20 балів. Оцінюються самостійність (5 б.), повнота (5 б.), точність (5 б.), аргументованість (5 б.) відповіді.

6.5. Орієнтовні питання до іспиту

1. Художній сенс твору Івана Чендея «Птахи полишають гнізда» крізь призму документів першого тому персональної справи І. Чендея № 18247.

2. Художній сенс твору Івана Чендея «Птахи полишають гнізда» крізь призму щоденника І. Чендея.

3. Художній сенс твору Остапа Вишні (на вибір студента) крізь призму архівно-слідчих справ за 1933–1954 рр.

4. Художній сенс твору Остапа Вишні (на вибір студента) крізь призму табірною щоденника.

5. Ольга Кобилянська «Земля». Реконструкція історії творення.

6. Ірина Вільде «Сестри Річинські»: видання 1958 та 1964 років. Сенсові зміни.

6.5. Шкала відповідності оцінок

Рейтингова оцінка	Оцінка за стобальною шкалою	Значення оцінки
A	100–90 балів	Відмінно – відмінний рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	82–89 балів	Дуже добре – достатньо високий рівень знань / умінь / навичок в межах обов'язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	75–81 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань / умінь / навичок з незначною кількістю помилок
D	69–74 балів	Задовільно – посередній рівень знань / умінь / навичок із значною кількістю недоліків, достатній для подальшого навчання або професійної діяльності
E	60–68 балів	Достатньо – мінімально можливий допустимий рівень знань / умінь / навичок
FX	35–59 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, з можливістю повторного перескладання за умови належного самостійного доопрацювання
F	1–34 балів	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

7. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНА КАРТКА ДИСЦИПЛІНИ «Історико-літературна сюжетика»

Разом: 60 год.: лекції – 4 год., семінарські заняття – 4 год., лабораторні заняття - 8 год., СР – 25 год., МК – 4 год.

Модуль	Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2
Назва модуля	Теоретичні аспекти текстологічного аналізу художніх творів	Текстологія нефікційної літератури
К-ть балів	65	63
Теми лекційних занять	Моделі пізнання літературного твору. Читання: проєкція дослідника-текстолога (2 б.)	
Теми семінарських занять	Історія роману Івана Чендея «Птахи полишають гнізда» (11б.)	Історія текстів Ольги Кобилянської (11 б.)
Теми Лабораторних занять	Творчість Остапа Вишні крізь призму розсекречених документів (22 б.)	Ірина Вільде «Сестри Річинські»: видання 1958 та 1964 років (22 б.)
Самостійна робота	Самостійна робота 1 (5 б.)	Самостійна робота 2 (5 б.)
Поточний контролю	Модульна контрольна робота 1 (25 б.)	Модульна контрольна робота 2 (25 б.)
Підсумковий контроль	Екзамен	

8. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

Основні

Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. / за ред. Марії Зубрицької. Львів : Літопис, 1996. 634 с.

Гальченко С. Історія тексту. Джерелознавчі і текстологічні аспекти творчості П. Г. Тичини, В. М. Сосюри та Остапа Вишні. Київ : Наукова думка, 2014. 688 с.

Інґарден Р. Літературно-художній твір / з нім. переклала Лариса Цибенко. Львів : Літопис, 2024. 484 с.

Остап Вишня. Невеселе життя: док. біохроніка / упор. С. Гальченко. Харків : Фоліо, 2022. 784 с.

Персональна справа Івана Чендея № 18257: Том I. Історія роману «Птахи полишають гнізда...» / автор ідеї проєкту проф. С. Кіраль. Київ : Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2024. Т. I. 736 с.

Додаткові джерела

Вишня О. Твори в 4 томах. Київ : Дніпро, 1989.

Вільде І. Сестри Річинські : роман. Київ : Гамазин, 2010. 640 с.

Кобилянська О. Зібрання творів у 10 томах. Том 5: Повість «Земля». Чернівці: «Букрек», 2017. 452 с.